

برنجی سنه ۱۳۲۷ هـ کون صباحری نشر اولتور انسانیتہ خادم دینی سیاسی عثمانی غزته سیدر ۷۲ نومرو

ابونه فثانی

ممالک عثمانیه ابله بلغارستان بوسنه

هراسک مصر ، قبریس

وکرید ایچون

سنه ۱۲۰ آلتی آیلنی ۷۰

غروشدر

استانبول ایچون سنه ۱۰۸

غروش

فولکلور

اتحاد محمدی جمعیتک مروج افکاریدر

صاحب و مدیر مسئولی

قبریسلی درویش وحدتی

امور تحریریه ایچون مدیر مسئوله

مراجعت اولتور

آدره سی :

یره باتانده ساقی بک مطبعه سی

كوسترسه كن و ماخذ ايده كن ، و تطبيق ايته
كن عجبيا بوقدر فسونديله برابر نه كئي شي
غائب ايده جكسكن ؟ والسلام ، ياشاسون
شريت غمرا !

يدبع الزمان
سعيد كړدى

زمان ! عصر !

بوعصر ، بوزمان ، نه يماندر ! بوعصر ك
بوزمانك هانكي بركونه باسحق ، هې هوا
وهوس ، هې قته وفساده طولو .
شو ايكر نديكمر عصرى ، شسو فقرت
ايتديكمر زمانى تصوير ايچون اولئ ك : او
كوزل سيلانكيه ، بونامرله ايكي جريده
انشار ايتكمدهر : عصر ، زمان .
عصردقمزك ملكته خدمتي بك چوقدر .
دور استبداده ، عصر ديه قوشار ، قرق
ياره ي موزعه آتارده ، كوچ حال ايله بردانه سنى
الله ابدرك . لكن ، مبارك شو كونلرده ،
هم دوقور ناظم بكك برقوقتراسنده ، دوتكي
نسخه مرده بيان ايتديكمر رفاقمزله برابر
وولقانكده اورالده او قوناماسنى توصيه
ايتديكفى المشلاش ، همده برلسخه سنده بزه
قونابسه برطاش آتش . ضرر يوق زده ،
« ضرب الحيب زيب » ديز . زيرا ملككتك
اسكى خدامنددر ، صيرمى كارسه ، زده
كيدوسيله راز ، شاقلاشير .

فقط زمان ، نه يماندر ! ٩٤ نومرولى
نسخه سنده « بر اسلام چوچك اغزين دياوور »
كله سنك جقدىنى ايشتمه يلم ، بروم ، بر
باغار ، ترك و طداشته ، لازم التحرز بوجود
نظريله بافسون . . وعظه چقان افنديلر ،
اخلاق يرينه نفاق و اتقسام جهل و نصب
تلقن ايتمون . . كليساده خطابت ايدن سيند
غوغلورده ، نصيحت ايلن خطيلر ، عمومك
سلامتى مادر مشترك اولان عثمانى وطنك
توقبيله حاصل اوله جضى سولاسون . . .

ديشيدى . بويارجه سته ٩٤ نومرولى نسخه .
مزمده « قوه منويه ي قيرمق ، نه قنادر ؟ »
مقاله مزله مقابله ايتش ايديسنده . « ياوور »
كله سنده كئي ، يا ، كانه يازلق لازم كلايدكي
حاله ، يا ، ايله يازلسنده كى حكمى بشقه بر
مقصده حل ايدرك اولصورتله تنقيد ايتشيدك .
مكر ، صاحب مقبيله ، جلال دوريش بك
برادرمده ، كافلر ي ايله تلفظ ايتشك
ملكسى غالب اولديشندن ، كا ، ايله يازلق
لازم كن . كله ي . يا ايله يازش اولديته اخيرا
قناعت حاصل اولمشيدر . بو حائر اهيت
برشئ دكلدر . لكن ، واعظ افنديلر مذكور
مقاله ده هر نه قدر مدافسه ايتش
ايسلنده موسى اليه يته متنبه اولميرق ،
يوزون طغوز نومرولى نسخهنده « حيات
اجتماعيه دقاديتر » مقاله سنك صوكنده . . .
جاهل بوالدهنك اوغلنه اوكرده جي ، نصب
و خرافاتن بشقه برشئ دكلدر ، عالم حسابته
يكي آنيان برنوزادك دماي اويله هنيانارله
املايدلكن صكره ، اوني لك فاضل برمعلمك
كرشئ تدريس اوكلنه قوبكزن ، معلمى الزباده
پره جق اولان شئ ، چوچقده حاصل اولان
ايفكار سقمه يي تصحيح ايتك اولور ، چوچقلى
او محزب تاثير ايدن خلاص ايتشك والدهلر
اوقوتسق لازم . . . فقط فضيلتي باشنده كى
« قوجه صارقندن » عبارت اولان جاهل
خواجهرله اوقوتسق دكل . . .

كيمدن احتراز ايده عكزده صاقلايه جغز ؟
بزده اويله خواجهرلر وارگه : اصل قاديتر مزه
جهل و نصب تلقين ايدن اولوردر . ارتق
بوملت اويله سيكمه رانئ ديكلمه زن . دين نامى
الته بيك درلو سوزرله طشايدنى لباس
علوى علمى ، لكذار ايدن ساخته وقار ،
واعظلر ، ارتق كرشئ خطيبان اشغال
ايدم مز .

بزه لازم اولان مرفتندر خرافات
دكل . . . « ديور بومقاله مى سرايا ، قاديتر مزه
اوقوتدريلى ، برهيت اجتماعيه لك درجه

تمدن و تكاملى قنده بر فكر تام وجوده كيتيرمك
ايچون قاديتر لك سويه فكريه سنى نظردقه المى ،
هې ، مى ، مى لرله طولش اولان بر مقاله ده ،
صورت تدريسك فصل اوله جغه ز ، برصراحت
يوق .

شوقدر برشئ استشمام اوليور ك : او ده ،
فضيلتي قوجه صارقندن عبارت اولان جاهل
خواجهرلر قاديتر مزه جهل و نصب تلقن
ايتديكي كئي بياناندر . محزربك ، ديك ايتيوركه :
دها مكمل معلم اولئى و اصول تدريس ده
دها كوزل پروغراملره تابع اولئى . شولا
سديكى اولان مقاله يه حسن يتيله ايديله جك
تاويل ، ايچق بوقدر اوله بيلير .

لكن خواجهرلر حقه ده ، باشنده كى قوجه
صاريقلر كى تحقيره حل اوله بيلن تعبيران
صرف نظر ايدرك ده املام بر تعبيرله افاده مرام ايدلسه
يدى . . و انظار يار و اغيار ده بونستغز ، استخفاف
ايدلسه يدى ده ايو اولميرمى ؟

برده خرافات ديليلور ، عجبيا بو خرافات
نه كئي شياورد ؟ بزم كيتابلر مزده خرافات
اولدينى قطعاً قبول ايدمير . و كيتابلر ك :
واعظ افنديلر ك مرچيدر مثالاك مبتدينك
ييله استخراج معنى ايديله جيكي « مجلسى
الهالم . بوكتايده ، بر دانه اولسون خرافات
كوستريه بيليرى ؟

فرضا : برواعظ حضرت موسى « ع . م .
لك برصندوقه درونته قونيله لرق » نيله
راقبدينى ، فرعونك زوجمى طرفندن الله
قن ، صكره فرعونك اغوش ترتيبنده
بويزمكده اولدينى انشاده برقبطيه
دهشتلى برطوقات آتدينى ، وى روح
اوله رق بزه سرديكى حكايه ايدرسه ، خرا-
فانى دينيله جيكي ؟ يينه برواعظ ، يديضا
وعصا موسى دن ، بحث ايدرسه ينه خرافاتى
اطلاق ايديله جك ؟

موسى لك ، ان ترانئ ، ديديكى ، تحملى
وقوعنده دوشوب بايلدينى . صكره ده ،
آيلوب ، ايمان ايدنلر ك برنجيسى ، نه ديديكى
برواعظ بيان ايدرسه ، عجبانه دينيله جك ؟

مدیریت برده انحلال ابد جک و خلیه
التر ، تبیین اولی ؛ تعیین اولی ده ، هر
خزینة دولتی بارکران مصارفند . قورقارملی
همه دولتک حسن بنقله ایش کورمک ایستد .
یککی ملتہ کوسترملی . یوقسہ ، بوملده خاطرہ ،
کوکله باقی اصولی جاری اولدقہ ، زوالی
مات بیک سنہ دها ایکر ، بیک سنہ دها
نصور اولنان ترقدن محروم قالر .

ورقه

جناب شارع عالی بیورر که : « ولانلسوا الحق بالباطل وتکتموا الحق » سز لر بیلرک حق ایلباطی قارشیدر مایکر ؛ و بیلرک، حق اولان رشی ئی کزله میکر ؛ رشی کزلی طوقق یالکز اوشئی کسمه یه بیلدرمه مکه منحصر دکلر . بلکه : اوماهیق، تطبیق بازارینه جیقاروب اوماهیق قیمت، حیث و علوشنی تقدیر ائمه مکلده اوله بیلور . جناب شارع ، ینه (ولکم فی القصاص حیاة یا اولی الالباب) بیوررکه منای مقدسی، ای اصحاب عقول سلیمه ازهر جهت سزک جانکز و منافع ذاتیه کز ایچسون قصاصنده حیات ، وسامات و استراحت واردر . ای معشر مبعوثان کرام ! سز لر اولوز میلیون انسانک جهات متعدده دن خلاصه الخلاصه سی سکرکه : لسان عریده لب الالب دبتیر . حالوکه سزک بو آنه قدر مشهود اولان حرکا تنکرک خلاصه ، و یا اولی الالب اندای عالیه منادای کرام اولماکری و کتمن حق، اولما کزلی ایهام ایتمه باشلادی . چونکه اهم واریکن مهمه باشلانماز . سزه بدایه لازم اولان، فقه شرق عقوبات قسمی تطبیق بازارینه جیقاروب آسایش ظاهری من براتظام المالئ ایدی . هر کس مانه ، ساینه ، عرشته ، ناموسه امین اولمالی ایدی . شوگونلر ده هر کس اوندی طوررکن ، تیتربور، الک ایچونده سزه زبانداز لقمه بوتلیور . وقوعات ضطحه ، نومه جریده لر دن باشلوچه

دولتک زوم ویا عدم لزومی تذکر اولته مازی؟
فقط زده فکر اجتهاد اولمیدیفندندرک: نه
یا پارسه قبول ایدرز، نه یا بله شده کشدیرمهین.
اما: نظارت لوده قانون یا به حق اقتداری حائر
مأمر لرمز پوشش. شورای دولت ارکانی
نظارت لوده یرلشدیر یا پر سه، اراقق، بوتک،
لامی، جیمی قایریمی؟ نظارت لوده کی نهی اوله جیق؟
والیکلر، منصر فلقلر، انحلال ایتدیکه اولنری ده،
اورالره.

فقط استبولك ، اطهرلى ، ارنگو بارى
بوغاز ايجلى ، شيشيللى طير دهده بولميه چقمش .
پاك اعلا ، بو ملت ، الى نهانيه ، اهل ذوقى
بسمله حك ؟

عجبا، بزده، باولای . البته المش ،
فیزان، نجد، مصر فلقه کیتک اوزره دکنزلدن
قاره لره کیکه، کونارله سیاحت ایده ایده ،
وظیفه سی سوه سوه ، قوشان مأمورلر ،
کولیه چکی؟ وطنک هر جز ملک مقدس اولدینی
قبول ایدیه چکی؟ هب استانبولده می شایه جفر ،
همی استانبولده !

حکومت اذوق بوابده براز مرحتسزلیکی
طاقتملی . مرحتسزلیکی ؟ خایر ، قانونه
رعایت ایجلی ، تکلیف اولتان رونظفیه قبول
تیمسان برماؤور ، درحال آخیره چقارالمی .
فقط بوده مشکل . یاداخلیه نظارتیک یاخود
بشقه برنظارتیک برماؤوره عداوتی وارده . انتقام
المق ایچون فیزانی کوسترسه وارسین کوسترسین !
اوکی مأفور ، حقسز کوندریلرسه ، بنه
مأفورتی قبول ایذب آلدینی امراوزره حرکت
ایجلی . ودرحال ، اوحقسنز نظاری مرچنه
بیلدیرمک . حققی اثبات ایجلی . بوله اولورسه
تدریجاً نظارلورده ، نظارتیک کندی مالکانه لی
اولمیدینی اکالارلر ، اوزمان مقاملری کندی
آمال انتقاجویانه لیه الت ایئرلر . وایده مزملر ، بناء
علیه بوطر ترقیق ، نظردقته الهرق ، هان شورای
دولتی لغو ایجلی وایچنده قاهه حق اولان ارکانه
شمیدیک حلاله متخذ اولان وقادر وغازچنده
قالانلر حقنده تطبیق اییدیلان اصول ، انلر
حقنده جاری اولوب ، نظارلورده امانتلورده ،

اشته و اعظ افنديلرك سويلهكلري بوكي
عبرت امير مقصدين يك روحلي حكاياندين عبارت
ايكن ، بونلره بوقسدر ، اصل مقصدين
نهدر ، اكلاه شيله ميور ؟ اكلا شيله ميوري ؟
يك رعنا يك اشكار ، ليكن الدانييلور . وطن
ايدرم ، يك اركن داورانلندي ،
برده كپدن احتراز ايدجكدره ، صلاقيه
چنر ؟ دينليوركه : زمان ، بونده يك يانلندر ،
سزه احتراز ايدجكز : صلاقيهكز ، دينلورمي ؟
احتراز اتمك ، قورقودن كلير ، حالبوكه :
نيرواسكز !

صافلاق ایسه عیسی اولمغه موقوف، حالبوکه :
مسلمان دینی آشکار اولدیفنی بیله یلیسکیز .
بیله یلیکیز برشی وارسه ، سبویه لیکیز ا
صاقتمه یکن : امین اولیکیز که بالفعل تجاوز ایتمکدن
هیچیز ، روگرداندر .
سزی ، ذرروز براید جگ بر قوت وارسه ،
اوده خطاب وجداندر .

ما بعدی وار
وحدتی

شورای دولت

شورای دولت دواړتیا لخوا حقیقه
معمولاندن بمبایری طرفین وربلن تقریر
مجلس معمولانده غاړدولیدنی اعمینه بالذقیق
تظلمات دائره سندن ماعدا دیگر دواړتیا
افوینه قرار وربلیدکی پروتودوس غرضسندن
فلا اقدام رفقمز یازیسور ، پوند اول ده
سویلیکمز کی ، هر نظارت ، امارت ، مدیریت
لازمکلان قانون لایحهلرینی تنظیم ایستدکن
ومجلس معمولانده قدیم ایستدکن ، مرتبک
سامورلوده منسوب اولوقاری دواړتیه تحت
استطاقه الدقدن ومرتبک اولدقلری تحقق
ایستدکن سکره ، اوراق استطاقهلری درحال
محاکم عادهسته حواله اولدقدن سکره شورای
دولته نه لزوم قالیر ؟

اما: تشکیلات دولت ہو مرکزہ ایمس ،
قانون اساسی کی روح دولت، مجلس مبعوثانک
قوتی التندہ زبون قالپرسہ اورادہ ، شورای